

VILVOORDE-SICILIË-VILVOORDE
DE ODYSSEE VAN EEN SYRISCHE FAMILIE

‘Mijn ouders hebben mijn toekomst verzekerd, nu red ik die van hen’

Azzam, een Syrische jongen uit Vilvoorde, maakte vorig jaar de omgekeerde tocht naar Sicilië. Zijn familie was er gestrand na een levensgevaarlijke boottocht vanuit Egypte. ‘Die smokkelaar verdient 11.000 euro en kan niet eens voedsel en water voorzien?!’

Tekst en foto's Pieter Stockmans

VOORAF

Azzam Daaboul is een student bank en verzekeringen als in maart 2011 de Syrische opstand uitbreekt. Omdat hij video-activist is, krijgt hij de geheime politie achter zich aan. Op 6 juni 2011 vraagt hij in België asiel aan, pas anderhalf jaar later krijgt hij het vluchtelingenstatuut. Zijn oudste broer Azmi verblijft op dat moment met zijn vrouw en kinderen in Egypte, nadat hij in Syrië dienstplicht heeft geweigerd. Maar na de Egyptische staatsgreep van juni 2013 krijgt het gezin geen verblijfsvergunning meer.

Azzam probeert Azmi met een officiële uitnodiging naar België te halen, maar ons land weigert het visum. Daarop laat Azmi zijn vrouw (Fatima) en kindjes (Sultan en Nour) achter en reist met een smokkelboot naar Italië, en vandaar naar ons land. Ook Azzams poging om de rest van de familie met een visum naar hier te halen, wordt geweigerd op de Belgische ambassade van Caïro.

De broers nemen een drastische beslissing: ze gooien het lot van hun familie op de golven. Op 26 mei 2014 vertrekt uit Alexandrië, in Egypte, een smokkelboot met Fatima, Sultan, Nour én de ouders van Azzam en Azmi. De hoop is dat ze door de Italiaanse reddingsoperatie Mare Nostrum worden opgemerkt en aan wal getrokken. Mare Nostrum werd in het leven geroepen na het bootdrama bij Lampedusa in oktober 2013, maar intussen is de operatie alweer een halfjaar stopgezet.

Sindsdien kwamen evenveel vluchtelingen aan – de reddingsoperatie had dus geen aanzuigeffect – honderd keer meer kwamen om. Azzams familie was misschien dood geweest als ze vandaag, en niet vorige lente, was aangekomen.

‘De smokkelaar geeft ons morgenavond de locatie en het nummer van de satelliettelefoon. Stuur hem de rest van het geld’

‘Ik stuur niets tot ik weet dat ze veilig zijn’, roept Azzam

geven. Stuur hem de rest van het geld.’

‘Ik stuur niets tot ik weet dat onze ouders veilig zijn’, roept Azzam boos.

Hij moet de smokkelaar 11.000 euro betalen. De helft van het bedrag staat al vergrendeld achter een code van het transactiebedrijf Western Union.

2 juni 2014 **Syracuse**

Azzams telefoon staat roodgloeiend. Hij is de enige contactpersoon tussen de smokkelaar en de inwoners van Lakatia die op de boot zitten. Een van hen is Ammar, een jeugdviend. ‘Heb je met de smokkelaar gebeld? Is mijn broer al aangekomen?’, vraagt Ammars zus.

Nog niet. Hij stort zich op kaarten van de zoek- en reddingszones in de Middellandse Zee. Van Alexandrië tot Sicilië. En dan plots: een binnenkomende Skypecall vanuit Vilvoorde.

‘De smokkelaar laat weten dat ze in de Griekse reddingszone zijn’, zegt Azzams broer Azmi.

‘Dan mogen ze niet bellen’, reageert Azzam snel. ‘Anders komt de Griekse kustwacht. De smokkelaar had gezegd dat ze in de Italiaanse wateren waren. Hij houdt ons aan het lijntje. Als we vandaag het nummer van de satelliettelefoon niet krijgen, annuleer ik de transactie.’

We trekken Syracuse in. Aan elke straathoek staan Eritreeërs en Somaliërs. Ook zij betaalden ooit duizenden euro’s voor een ticket naar een betere toekomst.

‘Met dat geld koop ik de toekomst van mijn ouders’, zegt Azzam. ‘Toen ik 11 was, kocht mijn vader me een computer. Daardoor zou ik in België als IT’er kunnen werken, en daardoor

kan ik hen nu vrijkopen. Zij hebben mijn toekomst verzekerd, ik red die van hen.’

In het historische centrum van Syracuse rinkelen belletjes aan de masten van zeilschepen. Aan een van de vissersboten zijn Tunesische vissers druk in de weer.

‘Zien jullie soms vluchtelingenboten op zee?’, vraagt Azzam.

‘*Clandestini?* Ja’, antwoordt de visser.

‘Kunnen we mee de zee op?’

‘We gaan pas morgenavond vissen. Nu is de zee te wild. Ik heb medelijden met de migranten die nu op het wat zijn.’

‘Mijn ouders zitten op een bootje.’

‘Ze zullen een speeltje voor de golven zijn. Moge God hen beschermen.’

Verderop kolkt de watermassa in de baai. Azzam klimt over de balustrade en wandelt tot aan de laatste rots, tot alleen de zee hem nog van zijn ouders scheidt. ‘Nam ik de juiste beslissing? Wat als ze sterven? Zal ik het mezelf ooit vergeven?’

3 juni 2014 **Siracusa**

Telefoon! Azzam veert recht.

‘Ik had contact met de smokkelaar’, zegt Azmi. ‘De boot bevindt zich op 180 zeemijl van de Italiaanse kust.’

Onmiddellijk stort Azzam zich op www.sea-distances.org om de boot te lokaliseren. Plots stuurt Azmi het nummer van de satelliettelefoon. Azzam probeert te bellen. We horen een normale beltoon, maar dan: ‘*The Thuraya phone you are calling, cannot be reached in the moment.*’ Wel tien keer na elkaar. Hoe vaker Azzam de Engelse stem hoort, hoe gefrustreerder hij wordt. Adem

‘Kunnen we mee de zee op?’

‘Ze is te wild. Ik heb medelijden met de migranten die nu op een bootje zitten’

in, adem uit. IJsbereen.

Vele zenuwsplopende uren later belt de smokkelaar vanuit Alexandrië.

‘De kapitein op de boot wil varen tot hij een Italiaans schip ziet’, zegt hij.

‘Je zegt al dagen dat ze in Italiaanse wateren zijn, en nu zijn ze plots nog zo ver?’

‘Ik heb de coördinaten van de boot: 35/16.’

Op www.latlong.net ziet Azzam dat de boot gevaarlijk dicht in de buurt van Malta is. Er is een hele dag en een hele nacht voorbij en de boot is niet vooruitgegaan. Er klopt iets niet. We moeten naar de kustwacht.

Achter de 14de-eeuwse palazzi in Byzantijnse en Arabische stijl zien we haar gebouw, als een baken op de kade. Een jongeman in wit uniform komt naar buiten. We vertellen het verhaal. ‘Goed, kom binnen’, zegt hij.

De man neemt onze vraag onmiddellijk ernstig. In de lift naar zijn kantoor zeggen we dat Azzam uit België is gekomen om zijn ouders op te halen. Er verschijnt een bewonderend lachje op het gezicht van de Italiaan.

‘Geef je even je paspoort en het nummer van

de satelliettelefoon? Ga hier maar zitten, we komen zo weer bij je. Wil je water?’

Vijf minuten later komt de Italiaanse kustwacht gehaast de wachtkamer binnen.

‘We hebben de boot gelokaliseerd’, zegt hij.

Een immens gewicht valt van Azzams schouders.

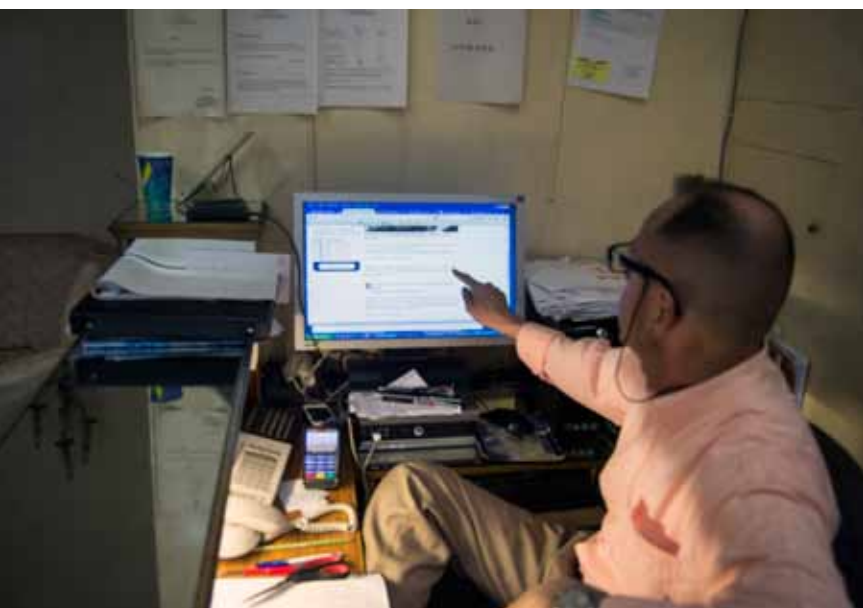
‘De boot is in Maltese wateren. De wet laat ons niet toe om in te grijpen. Het enige dat je nu kunt doen, is maken dat de boot in onze reddingszone komt.’

Met het sprankeltje hoop dat de man in Azzams hart levend hield, trekken we de feërieke straten in. ‘Ik zag in zijn ogen oprechte spijt’, zegt Azzam op het terras van een fruitcocktailbar. ‘Tot het laatste moment bood hij opties aan. Deze mensen zouden een ereteken van Europa moeten krijgen.’

Azzam gaat van woede naar verdriet, ook al is zijn glas halfvol: tenminste heeft een kustwacht de boot gelokaliseerd. Maar hij wil zijn ouders in de nieuwe kleren stoppen die hij voor hen bij zich heeft.

‘Malta was niet de afspraak! Ze zijn al acht dagen op zee. Hebben ze voedsel, geneesmiddelen, luiers voor de kinderen? We moeten naar daar!’

Azzam onderdrukt de tranen. Het vooruitzicht dat zijn ouders in een overbevolkt Maltees detentiecentrum zullen belanden, is verschrikkelijk. Diezelfde avond komt in het hotel een bericht van Azmi binnen. ‘De smokkelaar zegt dat de boot van richting is veranderd en nu op weg is naar Italië.’ Het zou logisch zijn: de smokkelaar doet zijn best om geen half miljoen euro te mislopen. »

4 juni 2014 **Syracuse-Augusta**

In de vroege uurtjes haast Azzam zich naar de kustwacht. Onmiddellijk gaan ze aan de slag om onze informatie te verifiëren. Na vijf minuten wachten in de majestueuze inkomhal komt een vrouw naar beneden. ‘Een van onze marineschepen een boot met migranten gelokaliseerd. Het is waarschijnlijk die met je ouders. Ze worden naar Augusta gebracht’, zegt ze met stralende ogen.

Drie uur later verlaten we Syracuse. Wanneer de trein de *Capitaneria di Porto di Augusta* binnenrolt, verschijnen links en rechts grote vrachtschepen. Achter het station ligt een verlaten domein, met een kantoor dat baadt in de brandende zon. Nu en dan passeren er militaire voertuigen. ‘De marineschepen van Mare Nostrum brengen de vluchtelingen naar de militaire haven, maar ik zou eerst bij de kustwacht van Augusta informeren’, zegt de enige aanwezige ambtenaar. ‘Ik breng jullie wel even met de auto.’

De kustwacht bevestigt dat er een vluchtelingenboot is gevonden, maar het duurt soms nog dagen voor die naar de militaire haven wordt gesleept. Op het centrale pleintje van Augusta, met palmbomen en barokkerk, kiezen we een pizzeria en belt Azzam met de smokkelaar. ‘Gisteren was de Maltese kustwacht in de buurt, maar vanochtend hebben Italiaanse marineschepen verschillende vluchtelingenboten gevonden’, zegt hij.

De informatie uit verschillende bronnen stemt overeen. Azzam klimt uit het dal. Ook aan de telefoon met Azmi grapt hij erop los.

‘Breng mijn kleine Sultan thuis, broer’, zegt Azmi.

‘Ja, ik zal het jongetje aan zijn oorlel naar België sleuren’, plaagt Azzam.

Augusta is intussen uit zijn siësta ontwaakt. Ouderen keuvelen op bankjes, kinderen spelen voetbal voor de kerk. ‘Komen jullie uit Syrië?’, vraagt een man plots met een brede *smile*. Hij ziet eruit als een punker, met getatoeëerde armen en een spannend T-shirt van Superman. ‘Mijn naam is Denis. Het is een eer jullie te ontmoeten. Elke Siciliaanse familie heeft wel leden die eropuit getrokken zijn, op zoek naar een betere toekomst voor hun kinderen. Voor ons zijn jullie geen cijfers, maar ouders, zonen, dochters.’

Denis zal een van onze engelen worden. Aan de muur van zijn kantoor, waar hij ons laat overnachten, hangt een kaart van de

‘Malta was niet de afspraak! Ze zijn al acht dagen op zee. Hebben ze voedsel, geneesmiddelen?’

Diezelfde avond komt een bericht binnen: ‘De boot is van richting veranderd en nu op weg naar Italië’

Middellandse Zee. Azzam wijst van Latakia naar Augusta en zegt: ‘Denis, wij zijn zonen van dezelfde zee, Mare Nostrum.’

5 juni 2014 **Augusta**

Na het ontbijt, dat Denis voor ons heeft klaargemaakt, stappen we vol verwachting naar de haven aan de overkant van de straat. ‘Een marineschip van Mare Nostrum zal om 15 uur aankomen in de *Porto Commerciale di Augusta*’, zegt de officier.

De taxi naar de *Porto Commerciale* kost een bom geld, maar dankzij de connecties van de chauffeur raken we binnen op het militaire domein van de haven. In het kantoor van de grenspolitie vertelt Azzam zijn ongebruikelijke verhaal: ‘Ik woon als vluchteling in België en kom mijn ouders ophalen.’

De ambtenaar kijkt verbaasd op, maar schiet onmiddellijk in actie. Hij belt met een verantwoordelijke van Mare Nostrum. ‘Ik heb hier een Syrische jongen, die zijn ouders naar België wil meenemen. Hoe werkt dat precies? Hij is erkend in België.’

De man richt zich tot Azzam. ‘Jongeman, het is de allereerste keer dat we hier een zoon zien die zijn ouders komt halen’, zegt hij gecharmeerd. ‘We zullen het ministerie bellen. Kom rond 17 uur terug.’

Enkele uren later brengt Denis ons alweer naar de *Porto Commerciale*. Op zijn gezicht verschijnt een brede glimlach. ‘We gaan de familie halen!’ roept hij. ‘Maar hoe gaan jullie eigenlijk naar België?’

‘Simpel, met de trein’, zegt Azzam.

‘Vanavond nog?’, vraagt Denis verwonderd.

Hij brengt ons tot bij zijn vrienden van de *Guardia di Finanza*, de douane. Twee dames zitten achter hun bureau te werken. ‘Arme jongen’, zeggen ze, terwijl als bezorgde moedertjes hun hand op Azzams schouders leggen. ‘Wij zijn van de douane, maar we zullen iemand van de immigratie bellen.’

Tien minuten later komt een man van de immigratiedienst het kantoor binnen. ‘Het schip is aangekomen’, bevestigt hij. ‘De vluchtelingen worden eerst geïdentificeerd. Alleen onze dokters en agenten mogen daar komen. Maar je kunt deze vaste telefoon gebruiken om je ouders te bellen.’

De beltoon gaat over. Azzam wacht met de lippen stijf op elkaar, adem ingehouden, aan de grond genageld. En dan plots:

‘Mama? Hoe gaat het? Ja, ik ben in de haven! Vlakkij!’

Denis klapt in zijn handen. *Ecco la mamma!*

De douanedames zien Azzams tranen en beginnen ook te huilen. Ze omhelzen en troosten hem. ‘Wij willen jou bedanken, Azzam, omdat je ons deze emoties bezorgt’, zegt een van hen. ‘Je zult altijd in mijn hart blijven en ik zal jouw verhaal doorvertellen. Wij zien Syrië op de televisie, tussen twee reclameblokken in. En dan zijn we bang als er vluchtelingen komen. Moge Moeder Maria je beschermen.’

Ze neemt Azzam bij de arm en begeleidt hem naar een wachtruimte op de kade. Plots zien we het reusachtige marineschip waarop zijn ouders zitten. Nooit waren we dichter bij. Maar dan loopt Denis in paniek de wachtruimte binnen. ‘Ik heb met een gespecialiseerde advocaat

‘Ik kom mijn ouders ophalen’

De ambtenaar kijkt verbaasd op.

‘Ik heb hier een Syrische jongen, die zijn ouders naar België wil meenemen. Hoe werkt dat precies?’

gesproken’, zegt hij. ‘Je familie mag zeker geen paspoorten tonen. Anders komt ze in de Italiaanse asielprocedure terecht, en kan het maanden duren voor ze naar België kan.’

‘Wat als ik nu iets fouts doe? Hoe kan ik hier vertrekken zonder mijn ouders?’ zegt Azzam bevend van angst.

‘Beste vriend, elke dag komen duizenden vluchtelingen op Sicilië toe’, zegt Denis. ‘Dat ze vanavond worden vrijgelaten, is even onwaarschijnlijk als te voet naar de maan gaan. Neem snel een beslissing, zo meteen zijn ze aan de beurt bij de identificatie.’

En dan breekt er iets. Azzam zet het op een lopen, dwars over het militaire domein. Op de uitgestrekte kade duiken tientallen tenten op en zien we honderden verzwakte vluchtelingen, twee per twee, uit het marineschip komen.

‘Haal mijn moeder, ik moet haar zien’, roep Azzam lukraak naar de vluchtelingen.

‘*Habibi!*’, horen we opeens. Tussen een tent en een toiletcabine duikt Azzams jeugdvriend Ammar op. Hij ziet zo zwart als roet. Dat ze hun paspoorten niet mogen tonen, kan Azzam nog net roepen, voor een agent met mondmasker Ammar alweer wegvoert. Langzaam komt Azzam tot het besef dat hij zijn ouders hier voorlopig zal moeten achterlaten. We stappen in de auto en druipen af.

Twee uur later rinkelt de telefoon, op het oude pleintje aan de pizzeria is net een luidruchtig karaokefeest aan de gang. ‘We zijn onderweg naar een open centrum in Syracuse! En ze hebben geen vingerafdrukken genomen!’, zegt Ammar. De feestmuziek is plots geen contrast meer met de Azzams immense teleurstelling, maar een soundtrack bij zijn euforie.

6 juni 2014 **Augusta-Syracuse-Messina**

De volgende ochtend weet Denis met zijn enthousiasme geen blijf. Tegen 180 kilometer per uur scheurt hij over de snelweg richting Syracuse.

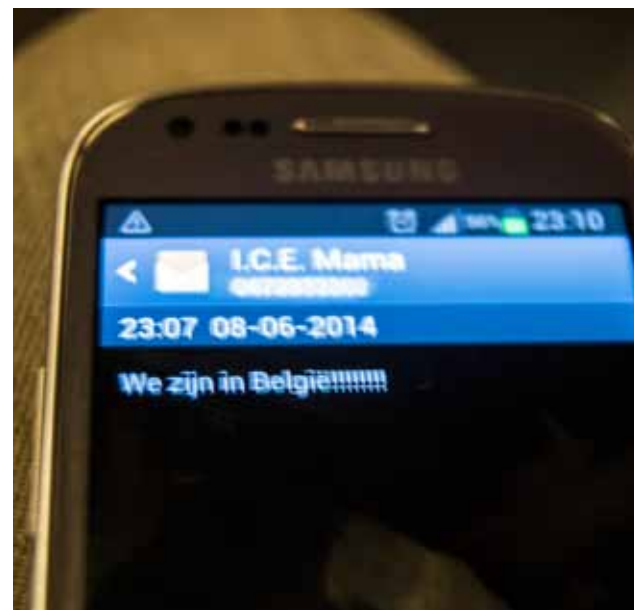
‘Hoe kan ik jou bedanken, Denis?’, vraagt Azzam.

‘De blik in je ogen is voldoende.’

Net nu kan Azzam zijn familie niet bereiken, en ze zijn niet op de plaats van afspraak. Hij raakt oververhit. ‘Waarom nemen ze niet op, verdomme?’

‘Kijk daar! Is dat je familie?’, vraagt Denis.

Tussen het drukke verkeer in slenteren vluchtelingen, hun gezichten zwartgeblakerd »

van de zon. Azzam stormt op hen af. ‘Ze brachten ons van de haven naar het kamp’, zegt een van hen. ‘We weten niet meer waar het is.’

Aan bushaltes zien we telkens nieuwe Syrische families. Gelukkig kan Azzam net dan zijn moeder bereiken. Ze geeft een Italiaanse man door en zo weten we eindelijk waar ze zijn: Illy Café. De laatste rit naar geluk is begonnen. Het café kan nu elk moment opduiken.

‘Daar! Illy!’, roept Denis.

Azzam springt uit de rijdende auto, twee seconden later valt hij in de armen van zijn vader Sultan, kust hij zijn voorhoofd en zijn handen. Tranen stromen als rivieren. De man ziet er verwilderd uit. Omstaanders stoppen en kijken toe.

‘Papa, waar was je?’, snikt Azzam. ‘Je was 49 toen ik vluchtte, vandaag ben je 52. Mijn activisme tegen Assad is de reden voor al onze problemen.’

Ammar kijkt toe, denkend aan zijn vader die hij in Latakia moest achterlaten.

‘Dit is een Italiaanse held’, legt Azzam uit. ‘Zonder Denis was het nooit gelukt.’

‘Thank you, thank you’, blijft Sultan maar herhalen.

Azzams moeder en zijn zus Ezra willen hem helemaal platdrukken. Moeder hyperventileert, zo hard huilt ze. En daar komt de kleine Sultan aangesloft, helemaal versuft, in een te groot T-shirt van Snoopy, aan de hand van zijn moeder Fatima.

‘Lieve jongen, we gaan naar je papa!’, schudt Azzam de kleine Sultan door elkaar.

Denis belt ondertussen de moedertjes van de

Guardia di Finanza om het heuglijke nieuws te melden. Even later komt hij met water, snacks en brandwondenzalf.

‘We hebben dertien dagen geen water gedronken en maar een paar stukjes brood gegeten’, zegt vader Sultan.

‘De smokkelaar verdient zoveel en kan niet eens eten en water voorzien? Wat een smeerlap! Ik betaal niet voor zo’n dienst van de dood’, zegt Azzam.

De familie wil de bacteriën van de boot zo snel mogelijk wegwassen. Ze trekken naar een hotel aan het station. De man achter de toonbank kijkt bezorgd. Hij weet dat het gaat om *clandestini*. Toch wijst hij de familie twee kamers toe. Elk familielid dat fris gewassen de hotellobby binnenkomt, begint te vertellen.

‘De boot wiegde hevig van links naar rechts’, zegt Sultan. ‘Dag en nacht moesten we ons vasthouden om niet weg te glijden. Bij elk grote golf schreeuwden de vrouwen en kinderen. Op sommige momenten was ik ervan overtuigd dat we het nooit zouden overleven.’

Moeder komt binnen, breed lachend. Ze is

**De beltoon gaat over.
Azzam wacht met de lippen stijf op elkaar,
adem ingehouden.**

**‘Mama? Hoe gaat het?
Ja, ik ben in de haven!’**

een ander mens. Onmiddellijk opent ze haar Facebook om vrienden te laten weten dat ze veilig zijn aangekomen.

‘Kijk hoeveel notificaties ze heeft’, plaagt Azzam. Hij krijgt een klets.

Twee uur later zitten we op de trein naar Rome. Geen vragen of verdachte blikken. Wel een vriendelijk *buon viaggio*.

7 juni 2014 **Rome-Milaan-Cannes**

De trein deint over de sporen, de jongens liggen uitgeteld te slapen. Acht uur later worden ze wakker in Rome. Onderweg naar Milaan begint Azzam te mijmeren. ‘Dit voelt aan als terugkeren naar mijn land’, zegt hij. ‘In België zal ik mijn leven opgebouwd hebben. Ik weet niet of ik ooit nog naar Syrië kan terugkeren.’

Gepakt en gezakt trekt het gezin door de majestueuze stationshallen van Milano Centrale. In het stationsrestaurant spreekt een Italiaanse vrouw ons aan. Ze legt een briefje van 20 euro op tafel. Azzam voelt een mengeling van schaamte en dankbaarheid. Moeder is ondertussen aan de praat geraakt met een Syrische vrouw.

‘Wat? Zat jij ook op onze boot? Godzijdank! Waar gaan jullie naartoe?’

‘Noorwegen.’

‘Zo koud! Moge God jullie beschermen.’

Dit station is een halte voor de karavaan van berooide Syriërs, onderweg naar het beloofde land in het noorden. Plots komen agenten akelig dicht in onze buurt en beginnen ze documenten van Syrische vluchtelingen op te vragen.

‘Iedereen nu rechtstaan’, panikeert Azzam.

Hij wil een taxi nemen naar Lyon, om Franse immigratiecontroles op de trein te vermijden.

‘*Clandestini?*’, vraagt een chauffeur. ‘Ik vind het verschrikkelijk wat die dictator jullie aandoet. Maar de grens kan ik jullie niet overbrengen. Dat zou mensensmokkel zijn en kan me mijn job kosten. Ik breng jullie tot een grensstadje.’

We doorkruisen de Italiaanse *riviera* en nemen in Ventimiglia de trein naar Frankrijk. ‘Luister goed’, zegt Azzam tegen zijn vader. ‘Als agenten de trein opstappen en vragen stellen, bevestig dan dat Ammar bij ons hoort. Anders kunnen ze mij als een smokkelaar beschouwen.’

In Menton komen twee agenten ons compartiment binnen. Ze kijken ons argwanend aan.

‘Hooft hij bij jullie?’

‘Ja, hij hoort bij onze familie’, zegt Azzam.

Ze kijken nog eens rond, maar vragen geen documenten. Iedereen slaakt een zucht. De ondergaande zon creëert baai na baai weemoedige vergezichten. Met glazige ogen staren de Syrische vluchtelingen, onderweg naar een nieuw leven met niets meer dan een zak kleren, naar de paleizen en jachten voor de superrijken van Monaco.

‘We zijn geen toeristen’, leggen we uit aan hoteleigenaar Eric in Cannes, waar we moeten overnachten. ‘Deze Syrische familie...’

‘Je hoeft niets meer te zeggen’, komt hij tussen. ‘Ik weet hoe Syriërs lijden. Mijn geloof leert me om mensen in nood te herkennen en te helpen. Ik bied jullie kamers voor de helft van de prijs.’

**Moeder komt binnen,
breed lachend. Ze
is een ander mens.
Onmiddellijk opent
ze haar Facebook
om te laten weten
dat ze veilig zijn
aangekomen**

Terwijl de familie van een verdiende nachtrust geniet, vertrouwt Eric ons toe dat zijn solidariteit een verzet is tegen de angst en de achterdocht die onze samenleving overnemen. Hij bewondert de familiewaarden in de Arabische cultuur en vraagt zich af waarop Frankrijk zou terugvallen, mocht de oorlog weer naar onze contreien komen.

‘In de TGV tussen Parijs en Brussel zijn er soms controles’, zegt hij.

‘Ik wil niet dat ze in Frankrijk asiel moeten aanvragen’, panikeert Azzam. ‘Ik heb dit niet gedaan om wéér gescheiden te leven!’

Eric spreekt hem moed in. De TGV naar Brussel is het laatste risico dat we moeten nemen. In de lobby van het hotel begint een lied: ‘*Le vent nous portera*’, naar het nieuwe leven.

8 juni 2014 **Cannes-Brussel**

‘De agenten zoeken vooral alleenstaande Eritreërs op de TGV naar Parijs. Maar

families, nee, maak je geen zorgen’, vertrouwt de treinkaartjesverkoper ons toe. Sultan staart door het raam. Het land dat 53 jaar lang het zijne is geweest, glijdt steeds verder weg.

‘Mijn droom is dat mijn vader Nederlands leert’, zegt Azzam. ‘Een huisje met een tuin en een paar kippen. Dat hij gezond wordt. De kleine Sultan zal een speciale jongen worden. Hij zal vier talen spreken. Als je talen kent, ben je sterk.’

Zes uur later gaat de familie op in de verlaten Brusselse straten en slenteren ze naar de auto van een bevriend Marokkaans koppel. Zo komen vluchtelingen na een bootreis uit Egypte en een treinreis door Europa in Brussel aan.

‘Ik heb de Vlamingen gemist’, grapt Azzam.

Klokslag middernacht stopt de auto bij het huis in Vilvoorde. Azmi wacht al twee jaar op dit moment. En nu weet hij niet wie hij eerst om de hals moet vliegen. Zijn moeder? Zijn vader? Zijn vrouw? Zijn kindjes? Azzams ouders zien dan weer voor het eerst de uiteengeslagen puzzelstukjes die hij samenlegde: een inkomen, een huis, de familie herenigd. De hele familie neemt plaats rond de rijkelijk gevulde eettafel. Wat ooit zo vanzelfsprekend was, is nu omhuld met een gouden rand. Alleen Ammar zit er verloren bij. In hem wordt nu het zaad van verdriet gepland. Hij is de volgende die zijn familie moet redden. En zo draait de vluchtelingencarroussel voort.

Het volledige kortverhaal met videobeelden kan je lezen op www.pieterstockmans.be